

Rovné zacházení a zákaz diskriminace v pracovněprávních vztazích a systémech sociálního zabezpečení v českém a evropském právu

Abstrakt

Tato disertační práce se zabývá uplatňováním principu rovnosti v pracovněprávních vztazích a systémech sociálního zabezpečení v českém a evropském právu.

V úvodní části jsou nastíněny historické souvislosti zakotvení principu rovnosti do právní úpravy. Pozornost je věnována jednak společenským změnám v první polovině 20. století, jež vedly k ochraně rovnosti v Evropě, a jednak legislativním iniciativám a roli justice ve druhé polovině 20. století.

Druhá část vysvětluje pojmy rovnost, diskriminace, pracovněprávní vztahy a systémy sociálního zabezpečení, jež jsou ústředními motivy disertační práce. Je rozebráno, jak bylo na tyto pojmy nahlíženo v minulosti, jak se vyvíjely, a v jakých podobách a projevech se s nimi můžeme setkat dnes.

Třetí část představuje české i evropské právní předpisy, které tvoří současné antidiskriminační právo. Důraz je kladen na zhodnocení českého antidiskriminačního zákona s ohledem na jeho téměř desetiletou účinnost v českém právním řádu. Autorka v této části disertační práce dochází k závěru, že ochrana poskytovaná antidiskriminačním zákonem je sice v některých případech duplicitní s jinými právními předpisy, soudy nekladou dostatečný důraz na přiznávání peněžní satisfakce a potenciální oběti diskriminace nenabývaly detailnějšího povědomí o jeho obsahu, jeho zavedení do českého právního řádu však přineslo definice diskriminačního jednání, zvýšený počet stížností k veřejnému ochránci práv i zvýšený počet soudních žalob, a jeho právní úpravu tak lze hodnotit za přínosnou.

Čtvrtá část se věnuje jednotlivým diskriminačním důvodům, jejichž obsah je zde vysvětlován s ohledem na jejich interpretaci ze strany Soudního dvora Evropské unie. Předestřeny jsou úvahy autorky ve vztahu k jejich potenciálnímu interpretačnímu rozšíření v budoucnu.

Poslední část vymezuje prostředky ochrany, jež mají oběti diskriminace k dispozici, jestliže se rozhodnou diskriminaci bránit. Jsou zhodnoceny jednotlivé způsoby ochrany s ohledem na jejich klady a zápory a přínos pro oběti diskriminace. Autorka zde

argumentuje, že zřejmě nejúčinnějším prostředkem ochrany je v současné době veřejný ochránce práv, jehož pravomoci by *de lege ferenda* zasloužily rozšířit o aktivní legitimaci k podávání veřejných žalob.

Disertační práce přináší aktuální zhodnocení rovného zacházení a zákazu diskriminace v pracovněprávních vztazích a systémech sociálního zabezpečení. Tuto problematiku přitom zkoumá jak z pohledu českého práva se zohledněním téměř desetileté účinnosti antidiskriminačního zákona, tak z pohledu práva evropského a významné judikatury Soudního dvora Evropské unie.

Klíčová slova: rovnost a diskriminace; pracovní právo a právo sociálního zabezpečení; antidiskriminační zákon